

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

יח.

עין משפט
נר מצוה

יד א ב ג א מ' פ"ב מהל'
זקן ממון הלכה יד
ועין בהשגות ובמ"מ סמג
עשין פו טושי"ע ח"מ סי'
ש"ע ספיק יא וע"ש:

מוסף רש"י
משונה קרן בחצר
הניזק. קרן תמה וכל
תולדותיה קרי משונה,
הואיל ושינוי אמת וסתם שלל
היו דרכן לך (ועי' יד).

א) לקמן יט. ב) ג' לעיל ג.
ג) לקמן כא. ד) ג' לעיל ד.
ה) לקמן לט. מה:

גליון הש"ס

גמ' או לאו בבחו דמי.
ע"י לקמן כב ע"א מוס'
ד"ה ור"י בדמאסה אטמו:
שם דקאולר מיניה
מיניה. לקמן מד ע"ב:
שם ור"א סבר לה כר'
בירפין. ע"י לקמן דף כא
ע"ב תודיע ומר סבר:

רבינו הגנאל

ת"ש תרגומין שהיו
מחטטין בחבל דלי
ונפסק החבל ונשבר
הדלי, משלמין נזק שלם.
ואוקימנא, דמאוס בלישא,
דלאו משונה. וברלי,
פשיט רב ביבי דקאולר
מיניה מיניה. פ' מיניה
מיניה דלי א) כי התרגול
מקרי בלישא שבחבל
ומגלגל הדלי עמו והקישו
לאבן ונשבר הדלי ונפסק
החבל בחיטוטו. כי האי
גוגא משלם נזק שלם,
הכי ודאי בגופם חזיקי את
הדלי ולא בכוחם. אבל אם
נפסק החבל שלא מומת
חיטוטו ונפל הדלי ונשבר
זה דין צרורות הוא וחצי
נזק הוא דמשלם. ואמרי
כי האי גוגא כגון דקאולר
מיניה מיניה בעי' פ' ר'
ישמעל והטעם בין בזה
בין בזה אחר הוא. ובעיא
דברא לא איפשיטא, ודינא
כדין תיקו. בעי רבא חצי
נזק צרורות מגופו משלם
או מן העליה. ת"ש
לכב שנטל את החורה
והלך לגדיש, אכל את
החורה והדליק בגדיש.
על החורה משלם שלם,
ועל הגדיש משלם חצי
נזק. על הגדיש
חצי, מאי טעמ' משום
הדיו להו צרורות. ותני
עלה, פ' תני בבירא,
ועל הגדיש משלם חצי
נזק מגופו, ש"מ מגופו
משלם. ואקשי' א הכי לר'
אלעזר דאמי על הגדיש
נזק שלם, מי איכא נזק
שלם מגופו. והא דר'
אלעזר לא אשכחנן לה
בהדיא היכא איתמרא,
מיהו מסתברא דבגדיש
מיירי. ופרקי' אלא כגון
דשני בהאי גחלה, פ'
דאדיה אדיר, ור' אלעזר
סבר לה כר' טרפון דאמי
משונה בחצי הניזק נזק
שלם. ודחי' לה, ואמי ולא
היא אלא ר' אלעזר סבר לה
כסומכוס דסבר צרורות
נזק שלם, וסבר לה כר'
יהודה דאמי' צד תמות
במקומה עומדת. וכי קתני
מגופו לדבריה הכל, לירבנן
פשוטה היא, ולר' אלעזר
מצד תמות בלחוד קתני
מגופו, והחצי שהוא מועד
מן העליה, כר' יהודה.
והא דר' יהודה בסוף פ'
שור שנגזר ד' זה' שוורים,
הלכה קשור בעליו כר'
ער ד' יהודה אומ' תם
חייב מועד פטור. גמ',
אמר רב אדא בר אבהו
לא פטר ר' יהודה אלא
צד העדאה שבו אבל צד
תמות במקומה עומדת.
ורחמי רב חמא ב) להאי

בהסיו' לזריות. והזריות שצרו הכלים והוא לא נגע בכלי. מאן
דאמר מועד סבר לה כסומכוס ומאן דאמר אינו מועד סבר לה
כרבנן: ונשבר דולי. קס"ד דעל ידי שהיה התרגול מנקר את
החבל נתגלגל הדלי ונשבר: סרגמא אהכל. הא דקתני נזק שלם

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בהתיו צרורות ובפולוגתא דסומכוס ורבנן
קמפלגי ת"ש תרגומין שהיו מחטטין בחבל
דלי ונפסק החבל ונשבר הדלי משלמין נזק
שלם ששמו מינה בתר מעיקרא אזלינן תרגומא
אחבל והא חבל משונה הוא דמאוס בלישה
והא נשבר דלי קתני אלא סומכוס היא
דאמר צרורות נזק שלם משלם אי סומכוס
אימא סיפא ניתו ממנו שבר ונפל על כלי
אחר ושברה על הראשון משלם נזק שלם
ועל האחרון משלם חצי נזק ואי סומכוס מי
אית ליה חצי נזק וכי תימא שאני ליה
לסומכוס בין נזק כחו לכח כחו ואלא הא
דבעי רב אשי כח כחו לסומכוס ככחו דמי
או לאו ככחו דמי תפשוט ליה דלאו ככחו
דמי אלא לאו רבנן היא ש"מ בתר מעיקרא
אזלינן אמר רב ביבי בר אבבי * דקאולר מיניה
מיניה * בעי רבא חצי נזק צרורות מגופו
משלם או מעלייה משלם מגופו משלם דלא
אשכחן חצי נזק דמשלם מעלייה או דלמא
מעלייה משלם דלא אשכחן כאורחיה דמשלם
מגופיה ת"ש הידוס אינו מועד ויש אומרים
הרי זה מועד הידוס סלקא דעתך אלא לאו
הידוס קתני ובהא קמפלגי מאן דאמר אינו
מועד קסבר מגופו משלם ומאן דאמר מועד
קסבר מעלייה משלם אכל בפולוגתא דסומכוס
ורבנן קמפלגי ת"ש * החבל שנטל חררה והלך
לגדיש ואכל החררה והדליק את הגדיש על
החררה משלם נזק שלם ועל הגדיש משלם
חצי נזק מאי טעמא לאו משום דהויא להו
צרורות ותני עלה משלם חצי נזק מגופו
ותסברא לר' אלעזר נזק שלם מגופיה מי
אשכחן אלא כגון דשני בהא בגחלת * ורבי
אלעזר סבר לה כר' טרפון * דאמר משונה
קרן בחצר הניזק נזק שלם משלם ולא היא
מאי טעמא מוקמת לה כרבי טרפון משום
נ"ש רבי אלעזר סבר כסומכוס דאמר צרורות
נזק שלם משלם וסבר לה כרבי יהודה דאמר
צ"ד תמות במקומה עומדת וכי קתני מגופו
אצד תמות אמר ליה רב סמא בריה דרב
אשי לרבינא אימור דשמעת ליה לרבי
יהודה בתם ונעשה מועד במועד מתחילתו
מי

והא חבל משונה הוא. בשלמא אי אדלי קאי איכא לאוקמא בחבל
גרוע וישן וצלי דאורחיה הוא ליפסק בחטיטה מועטת
שמחטטין למנוח המים שצחצל אצל השתא דקאי אהכל ע"כ איירי
בחבל חזק דשייכא ציה תשלום אי נמי אי אדלי קאי מצינו לפרש
דנפסק היינו שהותר הקשר שהיה
ציה הדלי קשור בחבל:

תפשוט דלאו ככחו דמי. והו

מאי למימר דזיל הכא

קמדי ליה וזיל הכא קמדי ליה אלא

דנלאו הכי משני שפיר:

וע"ה הגדיש משלם ח"נ. לקמן (דף

גב) מפרש למי"ד אשו משום

חזיו על כל הגדיש משלם חצי נזק

דחזיו דלכז הן והיו לזרורות לכד

ממקום גחלת ולמ"ד אשו משום

ממנו על כל הגדיש פטור רבא משום

גחלת חצי נזק דבדאיה אדוי:

נזק ש"ם מגופו מי אשכחן. פירוש

צ"ב אורחיה:

במועד מתחילתו מי שמעת

ל"ה א"א כגון דשני

ואי"עד. זו גירסת הקוגט' ומפרש

כיון דלישד הר"ל כי אורחיה

וכי היכי דצנרורות כי אורחיהו

שמועדים מתחילתן ח"נ ומו לא הא

נמי דשני ואי"עד לא חמור ממועד

מתחילתו ואין העדאה לזרורות ששניה

בהן ומדקתני דמשלם מגופו אלא

לזרורות כי אורחיה נמי מגופו

ותפשוט דרצא וקשה דהכי פשיט

הפסוק דלמא לזרורות כי אורחיה

מעלייה אכל היכא דשני אע"ג דאי"עד

משלם מגופו דלד תמות במקומה עומדת

ואין לומר דאין הכי נמי דלא אמי

למפסע בעיא דרצא אלא בל לומר

שיש ליישב הצריכתא בע"א דאין זה

סוגית הש"ס ונראה כגירסא דגרס

אלא כגון דאי"עד נעלה ונעלה למפסע

בעין ולא תקשה מידי דרבי אלעזר

דלא פליגי בפולוגתא דסומכוס ורבנן

והואיל ומשונה הוא אע"ג דנזק שלם
משלם מגופו הוא דמשלם כדאמרין לקמן (דף עב): צשמעתין לרבי
טרפון משונה קרן בחצר הניזק מגופו משלם: ולא היא. האי ותסברא
דקפרכת ובעית למידק מדרי אלעזר דלאו לזרורות כי אורחיהו
מצינן לאוקמיה לאו דוקא ודחיה הוא דמצי לדחוי ולמימר דלאו
כר' אורחיה פליגי אלא דשני אכל מגופיה לא תידוק הכי דהא
שפיר מצינן לאוקמה לזרורות כי אורחיהו ותפשוט לזרורות
מגופו משלם דמאי טעמא מוקמת לה כשני ורבי טרפון משום דנזק
שלם צמדי דאורחיה לא אשכחן מגופו הא לא תיקשי דלעולם לזרורות
פליגי ורבי אלעזר כסומכוס: וס"ל כר' דאמר. לקמן במועד דלד תמות
במקומה עומדת לקמן בפרק שור שנגזר ארבעה (דף מה): והלכך גצי
לזרורות נמי לסומכוס דחשיב ליה מועד משלם החצי מגופו וכי

קתני מגופו אלא תמות: במועד מתחילתו. כגון לזרורות דאורחיהו:

מי

ורחמי רב חמא ב) להאי סברא ואמי, אימור דשמעת ליה לר' יהודה האי סברא בקרן, [דאית] ליה תמות ומועד. אבל כשן ואש דמועד' מתחילתן הן, [אין יש בהן צרורות] [אין יש בהן צד תמות].

א) נח' הסכס' דקא חזיל דלי מיניה מיניה, וכו' (גמ' ב' 36) רב סמא.